

Commissiedebat Fit-for-55 – 7 april 2022

De klimaatcrisis, onze afhankelijkheid van ondemocratische landen en de stijgende energierekening zorgen ervoor dat wij onze energievoorziening radicaal moeten verduurzamen en onze energie-onafhankelijkheid moeten versterken. Op 8 maart 2022 heeft de Europese Commissie in aanvulling op Fit-for-55 het plan [REPowerEU](#) gepresenteerd. Met dit plan beoogt de Europese Unie onafhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen tot 2027 af te bouwen. De NVDE beschouwt dit als een noodzakelijke en goede aanvulling op de eerdere klimaatplannen van de EU. Wij geven op hoofdpijnen de aandachtspunten en suggesties voor het commissiedebat mee.

REPowerEU

Om als Europa ruim voor 2030 onafhankelijk te worden van Russische fossiele brandstoffen heeft de Europese Commissie in aanvulling op Fit-for-55 het plan '[REPowerEU](#)' voorgesteld. Het plan vergroot de veerkracht van het EU-energiesysteem gebaseerd op twee pijlers: diversificatie van de gasvoorziening en een snelle vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. De NVDE is positief over het plan en pleit ervoor om vooral zo snel mogelijk over te gaan op duurzame alternatieven en energiebesparing. Stap vooral niet over op fossiele alternatieven die importafhankelijkheid, uitstoot van broeikasgassen en de hoge energierekening in stand houden.

De Commissie zal ook een aanbeveling publiceren om de vergunningverlening voor hernieuwbare energie te versnellen en belemmeringen weg te nemen voor de energietransitie. De NVDE moedigt dit ten zeerste aan, omdat het van belang is dat de transitie vaart maakt en niet wordt gehinderd door lange doorlooptijden. Naast de noodzaak voor snellere vergunningverlening, is het ook nodig om andere randvoorwaarden goed te borgen (zoals voldoende technici) en tijdig te plannen waar netinvesteringen moeten worden uitgevoerd.

Herziening richtlijn Energie-Efficiency (EED)

Om snel minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen is het niet alleen van belang dat we snel meer duurzame energie opwekken, we moeten ook efficiënter met onze energie omgaan. Dit is met de huidige gascrisis nog duidelijker geworden. De NVDE [bepleit](#) een samenwerkingsprogramma voor snelle energiebesparing door overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en experts.

De energiebesparingsrichtlijn (EED) verplicht lidstaten om energie te besparen bij eindgebruikers. Het voorstel uit Fit-for-55 verhoogt deze verplichting van 0,8 procent per jaar naar 1,5 procent van het totale eindgebruik. Een belangrijke

voorwaarde bij deze regel is dat deze besparing resultaat moet zijn van nationaal beleid, dus boven op de Europese instrumenten. Zorg daarom dat Nederland **tijdig begint met concrete aanvullende plannen** om energiebesparing te stimuleren. Hiervoor kunnen meer technische oplossingen gebruikt worden, maar ook gedragsverandering. Zie voor meer voorstellen over energiebesparing de [NVDE notitie minder aardgas](#).

Herziening richtlijn hernieuwbare energie (RED)

De NVDE is positief over het ophogen van het hernieuwbare energiedoel naar 40% en beschouwt het als een onmisbaar element in het structureel verduurzamen van de energievoorziening. De verhoging is substantieel: voor het 'oude' doel voor 2030 was een jaarlijkse toename van het aandeel hernieuwbaar met 0,9 procentpunt per jaar voldoende, voor het nieuwe doel moet dat tempo verdubbelen naar 1,8 procentpunt per jaar. Dat betekent dat alle opties en technieken nodig zullen zijn, we kunnen het ons simpelweg niet veroorloven technieken uit te sluiten. Er ligt een grote opgave voor schone opwek en de bijbehorende energie-infrastructuur.

- **Maak werk van innovatieve en slimme oplossingen in het elektriciteitsnet**, zie [Samen sneller het net op](#).
- **De NVDE is voorstander van de ambitie om 50% van de industriële inzet van waterstof te 'vergroenen'**. Die ambitie is haalbaar mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, zoals snelle invoering van een subsidie voor opschaling van groene waterstofproductie en een samenhangende aanpak om verduurzaming van de industrie, opschaling van hernieuwbaar aanbod en energie-infrastructuur goed met elkaar te matchen.
- **Maak met normering mogelijk dat bij vervanging van de CV-ketel op termijn op zijn minst een hybride warmtepomp wordt geïnstalleerd**. Ook is stimulering van de hoogtemperatuur warmtepomp van belang, hiermee kan in één klap en efficiënt bestaande bouw aardgasvrij worden gemaakt.

Emissiehandelssysteem (ETS)

De NVDE is enthousiast over de aanscherping van het ETS, onder meer door het voorstel om de *market stability reserve* (MSR) te herzien. De Europese Commissie zet met het Fit-for-55-pakket in op betere en consequente beprijzing van CO₂-uitstoot. Wij sluiten ons aan bij de positieve houding van het kabinet tegenover de introductie van het ETS-BRT voor emissies van fossiele brandstoffen in gebouwde omgeving en transport, indien de uitvoering hiervan leidt tot voordelen zoals een gelijk speelveld in de EU en CO₂-reductie. Het is essentieel dat de verbreding van ETS naar mobiliteit en de gebouwde omgeving een extra stimulans betekent voor de ambities uit het Klimaatakkoord en een aanvulling vormt op onze ambitieuze nationale doelen.

De NVDE juicht de overeenstemming die is bereikt door de Raad over het *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM) toe. Het mechanisme is een goede aanvulling op de EU-emissiehandelssysteem, beschermt de concurrentiepositie van de Europese industrie en werkgelegenheid, en voorkomt carbon leakage.

Extra opgave non-ETS (ESR-doelstelling)

Het verhogen van de ESR-doelstelling voor Nederland van -36% naar -48% betekent dat 15 Mton extra moet worden gereduceerd in deze sectoren. Dat is een substantiële opgave waarvoor Nederland in hoge mate zelf het beleid zal moeten ontwikkelen, al zullen diverse EU-kaders zorgen voor rugwind. Aanvullend nationaal beleid in deze sectoren zorgt bovendien vaak ook voor een extra bijdrage aan het energiebesparingsdoel (zoals woningisolatie en elektrisch vervoer). Aanvullend beleid is nodig voor onder meer:

- **Extra inzet op woningisolatie en verduurzaming van warmte**
- **Ambitieuzer ingroeipad voor nulemissie mobiliteit (personenvervoer en goederenvervoer)**
- **Meer energiebesparing en elektrificatie in de lichte industrie.**

Verduurzaming Gebouwde omgeving

In de gebouwde omgeving is het van belang om vooral in te zetten op normering, naast stimulering en beprijzing. De introductie van het ETS-BRT kan een duidelijke prikkel bieden om in de loop van de komende decennia de gebouwde omgeving steeds schoner te maken. Naast het tegengaan van energiearmoede middels een sociaal klimaatfonds zou op nationaal niveau een versterking van de ambitie voor gebouwrenovatie, inclusief verdere concretisering hiervan, een goede aanvulling zijn. De NVDE is enthousiast over de plannen van de EU om meer aandacht te besteden aan de energieprestatie van gebouwen middels de Richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD). Door de huidige geopolitieke omstandigheden is het van nog groter belang dat de gebouwde omgeving verduurzaamt en onafhankelijk wordt van aardgas.

Verduurzaming Mobiliteit

De NVDE ziet in het aanscherpen van emissienormen voor nieuwe voertuigen een belangrijke steun in de rug voor het halen van onze nationale klimaatdoelen. Wij pleiten ervoor om nulemissie de norm te maken, inclusief uitbreiding van laad- en tankinfrastructuur.

- **Zet - ter versterking van nationaal stimuleringsbeleid - in op ambitieus EU-bronbeleid: uitfasering van verbrandingsmotoren uiterlijk in 2030 en in de komende jaren striktere CO₂-normen voor voertuigen (50% CO₂-reductie in 2025) inclusief tweejaarlijkse tussendoelen.**
- **Het is essentieel om ook voor trucks een zero-emissie doel vast te stellen, en daarnaast scherpere tussendoelen vóór 2030. De EC heeft herziening in 2022 aangekondigd, wij dringen aan op spoed gezien de belangrijke bijdrage van elektrificatie van vrachtwagens voor het ESR-doel.**

- De NVDE vraagt om **meer focus op het pad naar 100% zero emissie transport in 2050** inclusief snelle ingroei van de benodigde nulemissie laad- en tankinfrastructuur, zodat nulemissie 'mainstream' in transport wordt in plaats van 'alternative' ten opzichte van fossiele brandstoffen.
- **We hebben zorgen over een aantal bepalingen** die extra eisen stellen aan bestaande laadpunten en/of met terugwerkende kracht lijken te gaan gelden voor bestaande laadpunten.

Herziening Energiebelastingrichtlijn (ETD)

De energiebelastingen moeten gebaseerd worden op CO₂-uitstoot en energie-inhoud en mogen niet meer degressief zijn. Dit betekent dat ofwel de tarieven voor kleinverbruikers omlaag moeten, ofwel de tarieven voor grootverbruikers omhoog moeten, of een combinatie van beiden. Er wordt voorgesteld om een vaste rangorde in de tariefstelling te hanteren voor de belasting van bepaalde energiedragers voor dezelfde doeleinden. Fossiele energiedragers worden hierbij altijd het hoogst belast en duurzame brandstoffen en elektriciteit het laagst. Dit geeft een broodnodige impuls aan afbouw van fossiele energie en een stimulans voor elektrificatie, en zorgt voor een betere beprijzing op basis van CO₂-uitstoot.

- **Wij juichen het schrappen van vrijstellingen en verlaagde tarieven voor fossiele brandstoffen toe.** Bovendien is het goed dat gebruik van duurzame alternatieve brandstoffen en elektriciteit in de scheepvaart en de binnenvaart gedurende tien jaar een minimumtarief van nul krijgen. Op dit moment is in de binnenvaart sprake van een ongelijk speelveld: voor dieselaccijnzen geldt een vrijstelling, voor energiebelasting op elektrisch varen niet.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De activiteiten bij meer dan 6000 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim €41 miljard en meer dan 250.000 werknemers.